

УДК 635.21:632.3

В. М. Положенець¹, д.-р с.-г. н. професор, **Л. В. Немерицька²**,
к. б. н., доцент², **І. А. Журавська²**, к. с.-г. н., доцент²

¹*Інститут біоенергетичних культур і цукрових буряків НААНУ*

²*Житомирський аграрний коледж*

СИМПТОМАТИКА РЕЗИНОВОЇ ГНИЛІ НА БУЛЬБАХ І СТЕБЛАХ КАРТОПЛІ В ЗОНІ ПОЛІССЯ

На думку багатьох авторів, резинова гниль відноситься до найбільш шкідливих хвороб, особливо під час зберігання врожаю.

Так, зокрема, в Ленінградській області весною під час перебирання картоплі в 1986 році були виявлені вогнища резинової гнилі в насіннєвому матеріалі сортів Дідкосільський (до 46%), Невський (до 80 %). В Україні резинова гниль картоплі вперше зареєстровано в 2011–2013 рр. на території Житомирської, Волинської, Рівненської, Львівської та Івано-Франківської областей, а ступінь шкідливості сягала до 15%.

Експерименти щодо вивчення симптоматики резинової гнилі в зоні Полісся України здійснювали протягом 2018–2020 рр. на базі навчально-дослідного господарства «Ворзель» Національного університету біоресурсів і природокористування України.

Нами вперше в умовах зони Полісся України проведена ретельна фітопатологічна експертиза на розповсюдження та шкідливість резинової гнилі на різних етапах фенологічного розвитку картоплі. Встановлено, що збитки, які нанесені внаслідок ураження картоплі резиновою гниллю в основному залежать від погодних умов, культивуємого сорту та ступеня ураження насіннєвих бульб перед садінням картоплі.

Внаслідок виявлення симптоматики резинової гнилі вияснено, що на бульбах зазначена хвороба проявляється спочатку у вигляді коричневих плям на поверхні бульб неправильної форми з темною каймою. Тканина під плямою набувала резинової консистенцію. Через півгодини після розрізання бульби з симптомами резинової гнилі інфікована тканина набуває розового забарвлення, а потім темніє. При підвищеній температурі і вологості повітря через один-два дні на зрізаний поверхні хворої бульби утворюється наліт, який є міцелієм та спороношенням збудника *Oospora lactis* (Fus.) Sacc. Через три дні із ураженої тканини відділяється коричнева слизина з неприємним запахом. В подальшому хворі бульби стають водянистими, а шкірка з них легко відокремлюється. В умовах низької температури і вологості повітря хворі бульби муміфікуються, а при низькій вологості зберігання симптоми захворювання навпаки схожі на суху фузаріозну гниль.

Весною на паростках картоплі до сходів появляются ділянки побуріння тканини, яка стає рихлою, мокрою, а іноді на ній з'являються спороношення збудника хвороби *Oospora lactis* (Fus.) Sacc. хворі паростки легко ламаються, а в місцях ураження повністю загнивають.

Внаслідок спостереження щодо проходження патогенезу резинової гнилі на стеблах і листках картоплі ми притримуємося думки М. А. Дорожкіна (1989), І. С. Воловика, В. С. Сергєєвої (1990), що перші симптоми захворювання на рослинах з'являються в другій половині вегетації. Спочатку на листках нижнього ярусу рослин починають жовтіти, а пізніше в'янути стебла на яких утворюються коричневі плями зі слабим нальотом міцелію гриба *Oospora lactis* (Fus.) Sacc.